

«Бекітемін»

Қазақстан Республикасы Ғылым және
жоғары білім министрілігі

«Ұлттық тестілеу орталығы» ШЖҚ РМК
директоры

Б. Абдрасилов
« 09 » 2024 ж.

ҚАЗТЕСТ қазақ тілін меңгеру деңгейін бағалау жүйесі бойынша тест тапсырмаларының спецификациясы және
бағалау критерийлері

Астана – 2024

Тест спецификациясы келесі құжаттарға сәйкес әзірленген:

1. ҚР СТ 1926-2023 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзіреттіліктері. Қарапайым деңгей. Жалпы меңгеру».
2. ҚР СТ 1928-2023 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзіреттіліктері. Базалық деңгей. Жалпы меңгеру».
3. ҚР СТ 1929-2023 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзіреттіліктері. Орта деңгей. Жалпы меңгеру».
4. ҚР СТ 1925-2023 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзіреттіліктері. Ортадан жоғары деңгей. Жалпы меңгеру».
5. ҚР СТ 1927-2023 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзіреттіліктері. Жоғары деңгей. Жалпы меңгеру».
6. Қазақ тілін ортадан жоғары, жоғары деңгейде меңгерудің деңгейлік тақырыптық лексикалық минимумдары /Құрастырушылар: З.С. Күзекова, Т.Т. Аяпова, Ф.Ш. Оразбаева, М.Қ. Мамаева, М.С. Жолшаева – Астана: Ұлттық тестілеу орталығы, 2011.
7. Қазақ тілін оқытуға арналған бірулгі бағдарлама. – Астана, «Ұлттық тестілеу орталығы» РМҚК, 2016.
8. Қазақ тілінің қарапайым, базалық деңгейде меңгерудің деңгейлік тақырыптық лексикалық минимумдары /Құрастырушылар: З.С. Күзекова, Т.Т. Аяпова, Ф.Ш. Оразбаева, М.Қ. Мамаева – Астана: Ұлттық тестілеу орталығы, 2017.
9. Қазақ тілін орта деңгейде меңгерудің деңгейлік тақырыптық лексикалық минимумдары /Құрастырушылар: З.С. Күзекова, Ұ.О. Асанова, Т.Т. Аяпова, Ф.Ш. Оразбаева, М.Қ. Мамаева – Астана: Ұлттық тестілеу орталығы, 2018.

Дол Мухомед Р. Мухомед

1. Мақсаты: ҚАЗТЕСТ қазақ тілін меңгеру деңгейін бағалау жүйесі бойынша Қазақстан Республикасы азаматтарының және Қазақстан Республикасының аумағында тұрақты немесе уақытша тұратын (жұмыс істейтін) шетел азаматтарының қазақ тілін меңгеру деңгейін анықтауға арналған тест тапсырмаларын әзірлеу негіздерін анықтау.

2. Міндеттері:

1. ҚАЗТЕСТ қазақ тілін меңгеру деңгейін бағалау жүйесі бойынша азаматтардың қазақ тілін қай деңгейде меңгеру көлемін бағалауға арналған тест құрылымын халықаралық тіл білімін бағалау жүйелерінде қалыптасқан үлгілерге сәйкес тілді меңгеру әрекетінің түрі – тыңдалым, оқылым, айтылым, жазылым бөліктері бойынша анықтау;

2. «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Қарапайым, Базалық, Орта, Ортадан жоғары, Жоғары деңгей. Жалпы меңгеру» Ұлттық стандарттарының талаптарына және педагогикалық өлшеулер теориясына сәйкес қазақ тілін белгілі бір деңгейде меңгеруді бағалауға арналған тест тапсырмалары қорын қалыптастыру.

3. Тест мазмұны: Тестке А1, А2, В1, В2, С1 деңгейлерінің тест тапсырмалары енгізілген. Тест 4 (төрт) бөліктен тұрады.

ҚАЗТЕСТ ҚҰРЫЛЫМЫ

Тестілеу түріне байланысты тест нұсқасының мазмұндық құрылымы

1) Диагностикалық тестілеу

ҚАЗТЕСТ жүйесі бойынша диагностикалық тестілеудегі тест нұсқасы 2 (екі) бөлікті қамтиды:

- 1) Тыңдалым – 20 тапсырма, 20 минут;
- 2) Оқылым – 40 тапсырма, 50 минут;

Жалпы: тапсырма саны – 60, тестілеу уақыты - 1 сағат 10 минут (70 минут).

2) Сертификаттық тестілеу

ҚАЗТЕСТ жүйесі бойынша сертификаттық тестілеудегі тест нұсқасы 4 (төрт) бөлікті қамтиды:

- 1) Тыңдалым – 20 тапсырма, 20 минут;
- 2) Оқылым – 40 тапсырма, 50 минут;
- 3) Жазылым – 2 тапсырма, 50 минут.
- 4) Айтылым – 2 тапсырма, 3-7 минут.

Жалпы: тапсырма саны – 64, тестілеу уақыты - 2 сағат 7 минут (127 минут).

А. А. А. А.

Тапсырмалар формасы

Тыңдалым және Оқылым бөліктері бойынша ұсынылған 4 жауап нұсқасынан бір дұрыс жауапты тандау.

Жазылым бөлігінде жазба жұмыс түрлері: 1-тапсырма – сурет, 2-тапсырма – эссе.

Айтылым бөлігінде тапсырма түрлері: 1-тапсырма – 5 сұрақ, 2 тапсырма – тақырып.

Мәтіндерге арналған тапсырмалар түсініудің келесі деңгейлерін ашады:

А-фрагментарлық;

В-детальды;

С-ауқымды.

ТЕСТ МАТЕРИАЛДАРЫНЫҢ МАЗМҰНЫН ІРІКТЕУГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

Мәтіндерді іріктеу кезінде тест әзірлеушілері келесі талаптарды негізге алуы тиіс:

1. Ең алдымен, тестіленушілер контингенті ескерілуі керек: мемлекеттік қызметшілер, бюджеттік сала қызметшілері, Ұлттық компания қызметкерлері, әскери қызметшілер, мемлекеттік емес мекеме қызметкерлері, «Болашақ» стипендиясына үміткерлер, докторантураға үміткерлер, НЗМ мұғалімдері, Президенттік кадр резервіне үміткерлер, мектеп бітіруші түлектер.
2. Деңгейлік тестілеуге арналған диалог, монолог, сұхбат тақырыптары қазақ тілін меңгеру деңгейлерінің сипаттамаларына сәйкес тақырыптардан ауытқымауы керек. Деңгейді анықтау тақырыптары қосымша беріледі.
3. Мәтіндерде мерзімге тәуелді ақпарат болмауы керек. (Мысалы, ЕХРО, олимпиада, САММИТ, коронавирус, т.б.) Уақыт өте келе мәтіннің өзектілігі жойылуы мүмкін.

4. Жағымсыз сөздер жазылған мәтіндер;

5. Жағымсыз әсер қалдыратын мәтін, диалогтер;

6. Саясат, дін мәселелерін қозғайтын мәтіндер;

7. Психикалық күйзеліске апаруы мүмкін мәтіндерді алмауы қажет. Мысалы, ана туралы естелік болса, қайтыс болған анасын еске алып, адамның психологиялық саулығына және тестілеу нәтижесіне әсер етуі мүмкін.

8. Эмоционалды-психикалық күш тудыратын қайғылы жағдай туралы мәтіндерді қоспау керек.

9. Дүлей апаттар, зілзала, қарсы пікір тудыратын көзқарастары бар мәтіндер алынбауы тиіс.

Д.А. Мусығалиев

10. Тілі қиын, күрделі сөйлемдермен берілген, сөз саны ұзақ немесе сандық мәліметтер көп кездесетін мәтіндер алынбауы тиіс.
11. Мәтін бөліктерінің арасында мағыналық байланыс болуы керек, аяқталмаған ой болмау керек.
12. Мәтінде сандардың, тарихи даталардың, статистикалық мәліметтердің, тектер мен есімдердің, елді мекен атаулары, лексика және абстрактілі түсінік ұғымдарының көп болмауы керек; арнайы терминологиялық мәтіндерді асыра қолданбауы керек.
13. Мәтін көлемі Тест спецификациясында берілген сөйлем санымен сәйкес болуы керек, қажет жағдайда 2-3 сөйлем қосуға болады.

ТЕСТ ТАПСЫРМАЛАРЫН ӨЗІРЛЕУГЕ ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

1. Дистракторлар, яғни тест тапсырмасына жауап бола алатын альтернативті жалған нұсқа немесе жабық түрдегі тест тапсырмасына жауаптың бір нұсқасы, бірақ дұрыс емес жауап нұсқалары қазақ тілін меңгеруге деген ынтаға септігін тигізетін қасиеттерге ие болуы керек. Мысалы, сөздік қорды, сөздің мағыналық баламаларын білетіндігін тексеруге арналған немесе мекендік, мезгілдік атауларды білетіндігін тексеруге арналған дистракторларды қарастыру керек. Мәтін барысында мүлдем айтылмаған, тілге тиек етілмеген, тек есте сақтау мен көзбен көргенін салыстыру қабілетін бағалауға арналған дистракторлар болмауы керек.
2. Дистракторлар шынайы, шындыққа жанасымды, нақты, мүмкіндігінше қысқа болуы керек. Дистракторлардың жүйелілігі қатаң сақталуы қажет.
3. Жауап нұсқаларында мәтіннен сөзбе-сөз келтірілген ақпарат алынбауы керек.
4. Жауап нұсқалары сыртқы түрі және грамматикалық құрылымы үйлескен және ұқсас, біркелкі, күрделілігі бірдей болуы керек.
5. Тапсырма талабында сандық көрсеткіштер сұралмауы тиіс.
6. Жауап нұсқалары қысқаша және шағын, көлемі бірдей болуы керек.
7. Тест тапсырмалары тестіленушіге таныс емес сөздер және терминдермен берілмеуі керек.
8. Лексика-грамматикалық құрылымда сөздер, сөз тіркестері тілдік терминдермен емес, семантикалық мағынамен берілуі басшылыққа алынуы керек.
9. Дұрыс жауап дистракторы ешқандай формалды белгілерімен ерекшеленбеуі керек.
10. Тест тапсырмалары «жеңілден күрделіге» ұстанымы бойынша құрастырылуы керек.
11. Диалект сөздер қолдануға болмайды.

А. А. А. А.

12. Жаңадан енгізілген немесе жаңа аударылған сөздердің тек ресми түрде енгізілгендерін ғана пайдалану керек. Мысалы, поезд – пойыз, станция – стансы, самолет – ұшақ және т.б.
13. Тест тапсырмасында, қарастырылатын жағдаяттарда, мәтіндердегі кісі есімдері де өз жасына қарай заманауи болуын қамтамасыз етуі керек.
14. Жауап нұсқаларының «сатылы» орналасуын қамтамасыз етуі керек.
15. Дұрыс жауаптардың көбі бір нұсқаға түсе бермеуін қадағалауы керек. Айталық, 1-D, 2-D, 3-D, 4-D.
16. Әрбір тест тапсырмаларын мақсатқа лайықтау барысында ғылыми ізденіс талап етіледі.

Төрт бөлік бойынша тапсырмалар төмендегі тақырыптарды қамтиды:

№	Тақырыптар	№	Тақырыпшалар
1	Адам, қоғам және рухани құндылық	1	Танысу, жөн сұрау, қарым-қатынас.
		2	Тұрмыс, мекенжай, көше, менің үйім, түрлі елдердегі тұрғын үй жағдайы, тұрмыстық заттар.
		3	«Неке және отбасы», отбасы құндылықтары. Тәрбие, «Отбасы-тәрбие негізі», «Отбасы және демографиялық өзгеріс». «Отбасы және отбасылық жағдай».
		4	Сезім. Мінез. Адам, зат (материал), дерек, оқиға, іс-әрекет. Адам қасиеттері, адам келбеті.
		5	Өзі туралы. Қызығушылығы. Сүйікті іс (Хобби). Бос уақыт, бос уақытты тиімді пайдалану. Демалыс. (демалыс орындары). Демалыс индустриясы.
		6	Медицина. «Салауатты өмір салты», денсаулық, дұрыс тамақтану. Спорт. «Спорт және спорттық өмір», спорттық ойындар, жарыс, олимпиадалар, «Өмір сүру салты».
		7	Қоғамдық орындар (Әуежай, теміржол вокзалы, саяжай, саябақ, аялдама, касса, дәріхана, емхана, аурухана, асхана, дәмхана, мейрамхана), Қызмет көрсету орындары (Халыққа қызмет көрсету. Қонақүй. Көлік жөндеу. Шеберхана. Бекеттер. Спорт кешені.), Дүкенде, азық-түлік, сауда, ақша, тиын, қымбат, арзан, жеңілдік. Көлік, көлік түрлері, құрал-сайман.
		8	Мерекелер. Есімдер сыры (мейрамдар, шілдехана, туған күн). Салт-дәстүр, әдет-ғұрып. Ұлттық мерекелер. Өмір салты, ұлттық стереотиптер. Ұлттық құндылықтар.
		9	Киім. Түстер. Сапасы. Сән әлемі (қосымша тұтыну заттары). Отандық тауар.

Ізгі Жерің Оң Ақиқат

2	Білім және ғылым	Ресми мекемелер мен ұйымдар: Балабақша, мектеп, университет. (мектеп өмірі, жетістіктері, оқытушылар, студенттер және т. б.) Білім беру.
		Интернет, әлеуметтік желі, байланыс, телефон, ақпарат алу.
		Болашақ. Білім. Мамандық. Жұмыс. Еңбек, еңбек демалысы, еңбек тәртібі. Әріптестер.
		Ғылыми жұмыс: Ғылым саласындағы жаңалықтар. (Биотехнология. Гендік инженерия. т.б.) Жастар – еліміздің болашағы. Жастар саясаты.
		Мәдениет. Мәдени орындар: кинотеатр, театр, концерт залы, музей, кітапхана. Өнер: музыка және музыкалық шығармалар, би өнері. Киноиндустрия және т. б.). Тіл. Тіл және мәдениет.
		Ресми іс-қағаздар: жұмысқа тұру, жоғары білім, отбасы жағдайы, тәжірибе, хат, ресми құжат, өтініш
3	Қазақстан және ғалам	Менің елім. Мемлекет. Мемлекеттің саяси құрылымы. Ел экономикасы. Ұлттық рәміздер: ту, елтаңба, әнұран.
		Қала, аймақ, ауыл, аудан, елдер. Астанасы және негізгі қалалары. Ғимарат.
		Жыл мезгілі (ай, апта күндері, уақыт, уақыт кезеңдері). Сандық ұғым.
		Ауа райы және климат. Табиғат. Табиғи ресурстар. Географиялық орналасуы.
		Экологиялық мәдениет. Техникалық прогресс және адамзаттың жаһандық мәселелері.
		Өсімдіктер әлемі. Жануарлар: аңдар, үй жануарлары, үй құстары, жәндіктер, бауырымен жорғалаушылар, сүтқоректілер.
		Ақыл, ой, таным. Әдеби жанрлар. Әлемдік аты бар ғалымдар мен зерттеушілер, белгілі ақындар, жазушылар, қоғам қайраткерлері, шығарма авторлары, олардың өмірбаяны, олардың шығармалары, ғылыми жұмыс, еңбектері. Баспасөз медиа, жаңалықтар.
		Экономика салалары. Жаһандану мәселелері. Әлемдегі қызықтар
		Туризм. Сәулет. Сәулет және құрылыс. Еліміздің әдемі жерлері. Саяхат.
		Тарих. Ел тарихы. Дүниетаным, тарихи оқиға.
		Технология. Жаңа заман. Мәдениетаралық коммуникация. Цифрлық Қазақстан. Жасанды интеллект және қоғам.

Ж. Ақер

Берілген тақырыптар төмендегі тілдік дағдыларға сай болуы қажет.

Денгей	Тілдік дағдылар
A1	Тіл қолданушы жай, баяу, анық айтылған сөздерді түсініп, қарапайым нұсқауларды орындай алады. Қысқа қарапайым мәтіндерді, таныс есімдер мен сөздерді, жай сөйлемдерді оқи алады. Өзі, жұмысы мен таныс адамдары және мекенжайы туралы, жай сөйлемдер мен фразаларды байланыссыз жазады. Тіл қолданушы таныс тақырыптар аясында сұрақ қойып, жауап бере алады. Өзіне бағытталған қарапайым лебіздерді түсініп, өзі және басқа адамдар (мекенжайы, қызметі, өмірбаяны) туралы айтады, алдын ала дайындалған хабарламаларды таныстыра алады. Ойын қысқа түрде жеткізеді. Лексикалық минимумдағы сөздерді пайдаланып, жай сөйлемдер құрайды. Сөйлемдер арасында логикалық байланыс бар.
A2	Тіл қолданушы күнделікті-тұрмыстық, әлеуметтік-тұрмыстық және әлеуметтік-мәдени жағдаяттардағы (отбасы, жұмыс, көлік және т.б. туралы) анық айтылған ақпараттарды түсіне алып, айтылған өтініштерді орындай алады. Хабарландыру мен ақпараттардағы негізгі ойды түсініп теле-радиохабарлардағы хабарландыру, жарнама, ауа райы туралы ауызша айтылған мәтіндердің мазмұнын түсінеді. Базалық деңгейге арналған лексикалық тілдік бірліктер қамтылған қысқа мәтіндерді оқи отырып, таныс есімдерді, сөздерді және қарапайым фразаларды, мәтіннің жалпы мазмұнын оқып түсінеді. Күнделікті өмірге (тұрмыс, жұмыс, қызмет, басқа адамдармен қарым-қатынасқа) қатысты логикалық ой аяқталған қысқа мәтінді құрастырып, жаза алады; өз пікірін білдіріп, оқиғалар туралы ақпаратты рет-ретімен жазбаша бере алады. Таныс тақырыптар бойынша сұрау, қайталап сұрау, жауап беру, реплика айту (келісу, келіспеу), қорытындылау арқылы сұхбатқа қатыса алады; оқылған және тыңдалған ақпараттың негізгі мазмұнын монолог түрінде баяндай алады. Лексикалық минимумдағы сөздік қорды еркін пайдаланады. Сөздер анық, дәл, дұрыс қолданылады. Сөйлемдері логикалық жағынан бір-бірімен байланысты.
B1	Тіл қолданушы ақпараттық-коммуникациялық технологиялар арқылы бірқалыпты анық берілген кәсібіне, қызметіне, елтанымға қатысты және өзін қызықтыратын ақпараттар мен мәліметтерді, таныс тақырыптар бойынша дерістер мен сұхбаттарды түсінеді. Тіл қолданушы белгілі бір көзқарасты дәлелдеуге бағытталған негізгі қорытындыларды мәтіннен таба алады. Мәтінде баяндалатын ақпаратты талдаулар ретін түсінеді. Тіл қолданушы репродуктивті сипаттағы мәтінді құрастырады. Өзіне таныс және қызықтыратын тақырыптар бойынша шағын көлемді жазба жұмыстарын (мазмұндау, қызметтік хаттар, жеке хаттар) жаза алады. Таныс тақырыптар бойынша диалогтерге қатыса алады; есту, оқу, көру, тындау арқылы алынған ақпараттар мен мәліметтердің мазмұнын логикалық ойды толық аяқтап баяндайды және түсінеді; таныс тақырыптар бойынша тыңдаған дерістерді түсініп,

Ақ Меріс *А. Ақмұса*

	мазмұнын жеткізе алады. Тест тапсырушы ойын еркін жеткізе алады. Берілген тапсырманы сипаттауда сөздік қорын жеткілікті деңгейде қолданады. Сөйлемдері бір-бірімен тығыз байланысты, жүйелі түрде беріледі. Орфографиялық норманың заңдылықтары сақталады. Қазақ әдеби тілінің сөз байлығын орта деңгейде пайдаланып, сөз баламаларын, фразеологизмдерді орынды қолдана біледі. Жергілікті тіл ерекшелігіне байланысты диалекті, говор сөздер, ауызекі тілге тән қолданыстар, жаргон сөздер, басқа тілдің сөздерін қолданбайды.
B2	Тіл қолданушы әдеби нормаларды сақтап, қалыпты қарқынмен айтылған, осы деңгейге арналған нақты және жалпы тақырыптағы ақпараттарды түсіне алады. Қоғамдық-әлеуметтік, қоғамдық-саяси, ресми-іскери тақырыптар бойынша диалогтерге белгілі бір көлемде алдын ала қатысады. Тіл қолданушы ортадан жоғары деңгейге арналған лексика-грамматикалық тілдік бірліктер толық қамтылған көлемді мәтіннен қажетті ақпаратты таба алады. Мәтіндерді жақсы түсініп, өзіне қажетті ақпаратты таба біледі. Оқиғалардың мазмұнын негізінде мәтінді айқын, нақты етіп құрастыра алады. Көркем және деректі фильм, көркем әдебиеттің шағын жанрлары жөнінде пікір жаза алады. Репродуктивті сипаттағы мәтінді құрастыра алады. Ортадан жоғары деңгейге арналған коммуникативтік жағдаяттарға байланысты сөздікті, анықтамалық құралдарды пайдалана отырып, шағын көлемді шығарма жаза алады. Тіл қолданушы сұхбат барысындағы ақпаратты қабылдауы мен жауап қайтару әрекеті жылдам болуы керек; есту, оқу, көру, тыңдау арқылы алынған ақпараттар мен мәліметтердің мазмұнын, логикалық ойды толық аяқтап баяндауы және түсіндіруі тиіс; таңдану, қуану, ренжу, қызығу сияқты эмоциялық жай-күйді вербалды түрде жеткізе алуы тиіс. Бұл ретте қазақ тілінің орфоэпиялық нормалары, дауыс ырғағы мен екпін заңдылықтарын сақтайды. Жалпы тақырыптарға арналған мәтіндердің (мысалы, өз мақалаларын) мазмұнын ауызша жеткізеді. Айтылым барысында тіл қолданушы тақырыпқа, жағдаятқа сәйкес терминдерді, тұрақты тіркестерді, бейнелі орамдарды, мақал-мәтелдерді пайдалана алады. Тақырыптан ауытқымайды, логикалық байланыс бар, орфографиялық заңдылықтар сақталған, грамматикалық тұлғаларды орынды пайдаланып, сөйлемдерді дұрыс құрастыра алады. Сөздерді анық, дәл, дұрыс қолданады. Қазақ әдеби тілінің сөз байлығын, сөз баламаларын, мақал-мәтелдерді, фразеологизмдерді еркін қолдана алады. Жергілікті тіл ерекшелігіне байланысты диалекті, говор сөздер, ауызекі тілге тән қолданыстар, жаргон сөздер, басқа тілдің сөздерін қолданбайды.
C1	Тіл қолданушы ақпараттық-коммуникациялық технологиялар арқылы берілген кәсібіне, қызметіне, елтанымға қатысты және өзін қызықтыратын ақпараттар мен мәліметтерді, дәрістер мен сұхбаттарды жақсы түсінуі керек. Қоғамдық-әлеуметтік, қоғамдық-саяси, ресми-іскери, ғылыми-мәдени тақырыптар бойынша диалогтерге алдын ала дайындықсыз қатыса алады. Тіл қолданушы мәтіндегі терминдердің, тұрақты тіркестердің, мақал-мәтелдердің

мағыналарын жақсы түсінуі керек. Жоғары деңгейге арналған лексикалық, грамматикалық тілдік бірліктер толық қамтылған біршама көлемді мәтіннен қажетті ақпаратты таба алады. Көлемді мәтіндерді мағыналық бөліктерге бөліп, әр бөліктегі маңызды ақпаратты жинақтауы, толықтыруы, топтауы, қорытындылау және сұхбаттасушыға жеткізуі, пікір білдіруі, терминдер мен терминдік сөз орамдары қолданылған көлемді мәтіндерді оқып, мазмұнын, құрылымдық жүйесін, басты ойын, негізгі және қосымша ақпараттарды түсінуі, бағалауы, талдауы, сараптауы тиіс. Өзекті мәселелерді анық және нақты сипаттай алуы керек. Продуктивті сипаттағы мәтіндерді құрастыра алуы қажет. Кәсібі мен мамандығына, жалпы білімінің деңгейіне сәйкес келетін тақырыпта эссе, сондай-ақ қызметтік хаттар (хаттама, анықтама, сенімхат, кепілхат, есеп, ілеспехат, жолдаухат) жаза алуы керек. Оқыған кітабына, ғылыми еңбектерге пікір, аңдатпа, тезис жаза алуы керек. Тіл қолданушы сұхбат барысындағы ақпаратты қабылдауы мен жауап қайтару әрекеті шапшаң болуы тиіс; есту, көру, тыңдау арқылы алынған ақпараттар мен мәліметтердің мазмұнын логикалық бірізділікте ойды толық аяқтап баяндауы және түсіндіруі; кез келген тақырып бойынша тыңдаған дәрістерді жақсы түсініп, мазмұнын жеткізе алуы керек. Бұл ретте қазақ тілінің орфоэпиялық нормалары, дауыс ырғағы, екпін қою заңдылықтарын сақтап, еркін сөйлеуі тиіс. Тіл қолданушы ойын терең, мағыналы, жүйелі түрде жеткізеді. Сөйлемдер арасында тығыз логикалық байланыс бар. Тіл қолданушы түрлі ақпарат көздерін кеңінен пайдаланып, мәселеге өзіндік баға бере алады. Қыстырма сөздерді, тілдік оралымдарды орынды және шебер қолданады. Фактілер мен мысалдар келтіре отырып, өз ойын тұжырымды және толық жеткізеді. Сөздік қоры жеткілікті, оны орынды қолдана алады. Баяндау барысында образды сөздерді, көркемдегіш құралдарды, мақал-мәтелдерді, қанатты сөздер мен тұрақты тіркестерді шебер қолданады. Орфографиялық заңдылықтарды қатаң сақтап, грамматикалық тұлғаларды, сөздерді орынды қолданып, дұрыс тіркестіре алады, сөйлемдерді дұрыс құрастырып, күрделі құрылымдарды еркін пайдаланады. Жергілікті тіл ерекшелігіне байланысты диалекті, говор сөздер, ауызекі тілге тән қолданыстар, жаргон сөздер, басқа тілдің сөздерін қолданбайды. Орфографиялық нормаларды толық сақтайды.

Алқасқан А. Нұрмұ

Мәтіндер мен тапсырмалар келесі бөліктерге сәйкес әзірленеді:

1-бөлік. ТЫҢДАЛЫМ.

Тыңдалым бөлігінде тыңдауға 3 мәтін беріледі. Бірінші мәтінде 5, екінші мәтінде 5 тест тапсырмасы, үшінші мәтін 10 тест тапсырмасы беріледі. Мәтін бір рет тыңдалады. Әр мәтінді тыңдап болған соң, оған арналған тест тапсырмаларын орындауға уақыт беріледі.

Блок мәтіндердің үш сипаттамалық түрінен тұрады: монолог, диалог, сұхбат.

Мәтіндер мен тапсырмалардың мазмұны:

Мәтін реті	Мәтін деңгейі	Көлемі	Мәтін тапсырмаларының деңгейі	Тапсырмалар саны	Қиындық деңгейі		
					A	B	C
1 - диалог	A1-A2	50-80 сөз	A1	2	1	1	-
			A2	3	1	1	1
2 - диалог	B1	81-150 сөз	B1	5	1	2	2
	B2-C1	151-200 сөз	B2	5	1	2	2
3 - мәтін			C1	5	1	2	2
Барлығы:				20			

2-бөлік. ОҚЫЛЫМ.

Оқылым бөлігінде оқуға 4 мәтін беріледі. Бірінші мәтінде 6, екінші мәтінде 10, үшінші мәтінде 12, төртінші мәтінде 12 тест тапсырмасы беріледі.

Оқылым бөлігінде деңгейге сай құрастырылған немесе бейімделген мәтіндерді оқып, жалпы мазмұнын түсініп, қорытынды жасап, сонымен қатар деңгейге сай лексика-грамматикалық тапсырмаларды орындайды.

Мәтіндер мен тапсырмалардың мазмұны:

Мәтін реті	Мәтін деңгейі	Көлемі	Мәтін тапсырмалар	Тапсырмалар саны	Қиындық деңгейі
------------	---------------	--------	-------------------	------------------	-----------------

Алғашқы
Қол

			ының деңгейі	оқылым	лексика-грамматика	A	B	C
1-мәтін	A1-A2	80-100 сөз	A1	1	1	1(r)	1(o)	-
			A2	2	2	1(o)	2	1
2-мәтін	B1	101-150 сөз	B1	5	5	3 (1-r, 2-o)	5 (3-r, 2-o)	2 (1-r, 1-o)
3-мәтін	B2	151-180 сөз	B2	7	5	3 (1-r, 2-o)	5 (2-r, 3-o)	4 (2-r, 2-o)
4-мәтін	C1	181-250 сөз	C1	7	5	2 (1-r, 1-o)	5 (2-r, 3-o)	5 (2-r, 3-o)
Барлығы:				22	18	4(r), 6(o)	9(r), 9(o)	5(r) 7(o)

Оқылым бөлігіндегі лексика-грамматикалық тапсырмалар келесі тақырыптарды қамтиды:

№	Тақырып мазмұны	Тапсырмалар саны	Тілді меңгеру деңгейі	Қиындық деңгейі
1	Фонетика, лексика, морфология, зат есім, есімдік, сын есімдер, сан есім, үстеу, модаль сөздер, шылау.	1	A1	A
2	Фонетика, Лексика, Морфология, зат есім, есімдік, сын есімдер, сан есім, үстеу, одағай, оқшау сөз, синтаксис, жай сөйлем	2	A2	A
3	Лексика, морфология, зат есім, есімдік, сын есім, сан есім, үстеу, модаль сөздер, шылау, одағай, етістік, етістіктің райлары, жай сөйлем	5	B1	B
4	Лексика, морфология, модаль сөздер және модальдылық, шылау, одағай, еліктеуіш сөздер, етістік, жай сөйлем, құрмалас сөйлем.	5	B2	B
5	Лексика, ұлт мәдениеті мен танымын білдіретін сөздер, етістік, қимылдың өту сипаты, көмекші етістіктер, құрмалас сөйлемдер.	5	C1	C
Барлығы:		18		

Ақпарат берілген

Ақпарат берілген

Ақпарат берілген

3-бөлік. ЖАЗЫЛЫМ.

Жазылым бөлігінде 2 тапсырма беріледі. Біріншісі – сурет бойынша өз ойын жазу (барлық деңгейге ортақ тақырыпта), екіншісі – эссе (барлық деңгейге ортақ тақырыпта).

1-тапсырма:

Тапсырма деңгейі	Тапсырма саны	Қиындық деңгейі
A1-C1	1 (сурет)	A, B, C

2-тапсырма:

Тапсырма деңгейі	Тапсырма саны	Қиындық деңгейі
A1-C1	1 (эссе)	A, B, C

4-бөлік. АЙТЫЛЫМ.

Айтылым бөлігінде 2 тапсырма беріледі. Біріншісі – сұрақтар (сұрақтар бір тақырып төңірегінде жеңілден күрделіге қарай құрастырылады), екіншісі – тақырып (жағдаяттық, пікір білдіру, ой қозғау үлгісіндегі тұжырымдар негізінде беріледі).

1-тапсырма:

Тапсырма деңгейі	Тапсырма саны (сұрақ)	Қиындық деңгейі
A1	1	A
A2	1	A
B1	1	B
B2	1	B
C1	1	C
Барлығы:	5	

2-тапсырма:

Тапсырма деңгейі	Тапсырма саны	Қиындық деңгейі
A1-C1	1 (тақырып, мәселе)	A, B, C

Алғашқы Ақпарат

Жазылым бөлігінің бағалау критерийлері

1-тапсырма (Берілген сурет бойынша өз ойын жазу)					
Балл	5	4	3	2	1
Ойын жеткізу деңгейі	■ сурет бойынша ойын еркін, жүйелі, айқын жеткізеді ■ сөйлемдер логикалық жағынан бір-бірімен тығыз байланысқан ■ ойы терең, мазмұнды, ойын өрбітуде жүйелілік сақталады	■ сурет бойынша ойын жеткілікті деңгейде жеткізеді ■ сөйлемдері логикалық жағынан бір-бірімен байланысқан ■ ойын өрбітуде бірізділік сақталады	■ сурет бойынша ойын жалпылама түрде жеткізеді ■ сөйлемдер арасында логикалық байланыс бар ■ ойын өрбітуде бірізділік жартылай сақталады	■ сурет бойынша ойы айқын емес ■ сөйлемдер логикалық жағынан бір-бірімен толық байланыспайды ■ тақырыптан ауытқу байқалады	■ сурет бойынша толық жеткізе алмайды ■ логикалық байланыс жоқ ■ тақырыптан ауытқыл кетеді ■ ойын 1-2 сөйлеммен не сөз тіркесімен берген жағдайда
Сөздік қорды пайдалануы	■ лексикалық минимумдағы сөздік қорды жоғары деңгейде (50 сөзден жоғары) қолданады ■ синонимдерді орынды қолданады ■ қажетті сөздерді орынсыз қолданулар, жиі қайталаулар кездеспейді	■ лексикалық минимумдағы сөздік қорды ортадан жоғары деңгейде (40-50 сөз) қолданады ■ сөз баламаларын еркін қолданады ■ кейбір өзге тілден енген (1-2) сөздерді қайталау кездеседі ■ сөздерді мағынасына сәйкес жұмсайды	■ лексикалық минимумдағы сөздік қорды ортадан төмен деңгейде (30-40 сөз) қолданады ■ сөз баламаларын қолданады ■ кейбір өзге тілден енген сөздерді (3-5) орынсыз қолдану кездеседі	■ лексикалық минимумдағы сөздік қорды ортадан төмен деңгейде (20-30 сөз) қолданады ■ ойын жеткізуде сөз баламаларын қолданбайды ■ кейбір өзге тілден енген сөздерді қайталаулар мен орынсыз қолдану жиі кездеседі (6-9)	■ сөздік қоры жұтаң ■ лексикалық минимумдағы сөздік қорды төмен деңгейде қолданады ■ сөз баламалары жоқ, бір сөзді жиі қайталай береді ■ ойын жекелеген сөздер, сөз тіркестері арқылы ғана жеткізеді
Стилі (тіл тазалығы, сөз қолдану мәдениеті)	■ сөздер анық, дәл, дұрыс қолданылады ■ стильдік қателер 1-2 кездеседі	■ сөздер анық, дұрыс қолданылады ■ 2-3 стильдік қателер кездеседі ■ сөйлемдері бір-бірімен байланысты	■ сөздер анық емес дұрыс қолданылмайды ■ сөзді дұрыс тандауда, 4-6 стильдік қате	■ сөзді дұрыс тандау, дәл жеткізу деңгейі төмен ■ 7-10 стильдік қате кездеседі	■ сөзді дұрыс тандау, дәл жеткізу деңгейі өте төмен ■ 11-15 стильдік қате кездеседі
					■ мүлдем жауап жазбайды

Бұрыш

Ж

Мерид

ті, сөз дәлдігі, сөз анықтығы	кездеседі	кездеседі	кездеседі	кездеседі
Грамматикалық сауаттылығы (орфографиялық, пунктуациялық)	- грамматикалық құрылымды, тиісті сөздерді қолданады - сөздерді дұрыс тіркестіре алады - күрделі құрылымдарды дұрыс құрастыра алады - грамматикалық қателер кездеспейді	- грамматикалық құрылымды, тиісті сөздерді қанағаттанарлық деңгейде дұрыс тіркестіре алады - жай және сөйлемдерді дұрыс құрастыра алады - грамматикалық қателер кездескенде	- грамматикалық құрылымды, тиісті сөздерді қолданады - сөздерді дұрыс тіркестіре алмайды - жай сөйлемдерді құрастыруда қателіктер кездеседі - грамматикалық қателер (8-12 көп)	- қарапайым грамматикалық құрылымдарды дұрыс қолдана алмайды - грамматикалық сауаты өте төмен, сөйлемдерді дұрыс құрастыра алмайды (13-15 немесе одан көп)
				мүлдем жауап жазбайды

2-тапсырма (Берілген тақырып бойынша эссе жазу)				
Балл	10-9	8-7	6-5	4-3
Ойын жеткізу деңгейі	- берілген тақырыпты толық ашады - тақырыптан ауытқымайды - ойын еркін, жүйелі жеткізеді - өзіндік көзқарасы айқын - ойдың логикалық тізбегін сақтайды - субъективті ұстанымын нақты деректерге сүйене отырып, дәлелдейді - тақырыпқа сәйкес тезис ұсынып, аргументтер арқылы өте жақсы дәлелдейді. - Эссе талаптары толық сақталады.	- берілген тақырыптан ауытқымайды - өзіндік көзқарасы бар - мәселеге толық талдау жасаған, бірақ дәлелдері жеткіліксіз - тақырыпқа сәйкес тезис ұсынып, аргументтер арқылы жақсы дәлелдейді.	- берілген тақырыпты жалпылама береді - ойын жартылай жеткізеді - логикалық байланыс бар - тақырып жартылай ашылғанда тезис ұсынады, аргументтері әлсіз	- ойын мүлдем жеткізе алмайды - тақырып ашылмайды - эссе талаптары орындалмайды - ойын 3-4 сөйлеммен жеткізеді - ештеңе жазбаған кезде (0 балл)
Сөздік қорды	қазақ әдеби тілінің сөз байлығын (250 сөз)	қазақ әдеби тілінің сөз байлығын, сөз	тиісті лексикалық минимумды орта	қазақ әдеби тілінің сөз байлығын
				байланыспаған сөздер

А.А.

А.А.

А.А.

пайдала нуы	■ ойын жеткізуде мақал-мәтелдерді, өлең жолдарынан үзінділерді, нақыл сөздер мен фразеологизмдерді, көріктеу құралдарын, образды сөздерді, дәйексөздерді ұтымды қолданады ■ кәсіби сөздер мен термин сөздерді қолданады ■ ой бірізділігін сақтау үшін сөз оралымдарын, қыстырма сөздерді орынды қолданады	баламаларын орынды қолданады (150-200 сөз) ■ ойын жеткізуде мақал-мәтелдерді, өлең жолдарынан үзінділерді, нақыл сөздер мен фразеологизмдерді, көріктеу құралдарын, образды сөздерді, дәйексөздерді қолданбайды ■ сөздерді қайталаулар кездеседі	деңгейде қолданады (150-100 сөз) ■ сөз баламалары бар ■ сөздерді жиі қайталайды ■ кейбір өзге тілден енген сөздерді орынсыз қолданады	мүлдем қолдана алмайды (90-50 сөз) ■ сөздік қоры өте төмен ■ ойын жекелеген сөздер арқылы ғана жеткізеді ■ жай сөйлемдер арқылы жазады, көлемі сәйкес келмейді	тізбегі (40 сөзден төмен) ■ сөздік қоры жоқ
Грамматикалық сауаттылығы (орфографиялық және стильдік)	■ грамматикалық құрылымды, тиісті сөздерді орынды қолданады ■ сөздерді дұрыс тіркестіре алады ■ күрделі құрылымдарды құрастыра алады ■ грамматикалық және пунктуациялық стильдік қателер кездеседі (1-2)	■ грамматикалық құрылымды, тиісті сөздерді жеткілікті қолданады ■ сөздерді дұрыс тіркестіре алады ■ жай және құрмалас сөйлемдерді дұрыс құрастыра алады ■ грамматикалық және пунктуациялық стильдік қателер кездеседі (3-4)	■ грамматикалық құрылымды қолдануда, тиісті сөздерді байланыстыруда стильдік, пунктуациялық, қателіктер кездеседі (5-7) ■ сөйлем мүшелерін дұрыс қолданбайды ■ жай сөйлемдерді құрастыру кезінде қателіктер бар, ойын жеткізуде қарапайым тілдік бірліктермен ғана шектеледі	■ қарапайым грамматикалық құрылымдарды пайдалану кезінде көп қателіктер кездеседі ■ грамматикалық, стильдік, пунктуациялық сауаты төмен ■ 8-9 ауызекі сөйлеу стилінің элементтері кездеседі	■ грамматик алық құрылымдарды мүлдем пайдалана алмайды ■ грамматик алық, стильдік, пунктуациялық сауаты өте төмен ■ ойын жеткізуде сөз тіркестерімен шектеледі

Дж

Владимир

Андрей

Айтылым бөлігінің бағалау критерийлері

1 тапсырма Берілген тақырып бойынша сұрақтарға жауап беру					
Балл	5	4	3	2	1
Ойын жеткізу деңгейі	1-тапсырма (Берілген сұрақтар бойынша өз ойын жеткізу)				
	■ сұраққа жауап беру кезінде ойын еркін, жүйелі, айқын жеткізеді ■ сөйлемдер логикалық жағынан бір-бірімен тығыз байланысқан ■ ойы терең, мазмұнды, әсерлі ■ ойын өрбітуде жүйелілік сақталады	■ сұраққа жауап беру кезінде ойын анық жеткізеді ■ сөйлемдер логикалық жағынан байланысқан ■ жетекші сұрақтардың аясында ғана жауап береді. ■ ойын өрбітуде бірізділік сақталады	■ сұраққа жауап беру кезінде ойын жалпылама түрде жеткізеді ■ сөйлемдер арасында логикалық байланыс болғанымен ойы шашыраңқы ■ ойын өрбітуде бірізділік толық сақталмайды	■ сұрақтарға жауап беру кезінде ойы айқын емес ■ сөйлемдер логикалық жағынан бір-бірімен толық байланыспайды ■ тақырыптан ауытқу байқалады ■ ойын 2-3 сөйлеммен ғана жеткізеді	■ сұраққа жауап беру кезінде ойын жеткізе алмайды ■ логикалық байланыс жоқ, тақырыптан ауытқып кетеді ■ ойын 1-2 сөйлеммен ғана жеткізеді
Сөздік қорды пайдалануы	■ лексикалық минимумдағы сөздер мен сөз баламаларын жоғары деңгейде қолданады ■ тиісті сөздерді орынды қолданады, ойын еркін жеткізеді	■ лексикалық минимумдағы сөздік қорды ортадан жоғары деңгейде қолданады ■ кейбір өзге тілден енген (1-2) сөздерді жиі қайталау, жаттанды сөзді пайдалану кездеседі	■ лексикалық минимумдағы сөздік қорды орта деңгейде қолданады ■ жай сөйлемдермен ғана шектеледі ■ кейбір өзге тілден енген (3-4) сөздерді орынсыз қолдану кездеседі	■ лексикалық минимумдағы сөздік қорды ортадан төмен деңгейде қолданады ■ ойын жеткізуде сөз баламаларын қолданбайды ■ толымсыз сөйлемдерді қолданады ■ кейбір өзге тілден енген (6-10) сөздерді орынсыз қолдану кездеседі	■ лексикалық минимумдағы сөздік қорды пайдалана алмайды ■ ойын сөз тіркестері арқылы жеткізеді ■ кейбір өзге тілден енген сөздерді қайталау жиі кездеседі
					■ мүлдем жауап бермеді

2041

Ақпан

Ақпан

Сөйлеу мәдениеті (тіл тазалығы, сөз дәлдігі, сөз анықтығы)	■ сөйлеу мәдениетін, тіл тазалығын, әдеби тіл нормаларын толық сақтайды ■ сөйлеу мәдениетін сақтайды ■ тіл тазалығын, әдеби тіл нормаларын өзге тілден енген сөздерді (1-2 сөз) пайдаланады ■ ойын жеткізуде кідіріс байқалады	■ сөйлеу мәдениетін сақтауға тырысады ■ тіл тазалығын, әдеби тіл нормаларын өзге тілден енген сөздерді (3-4 сөз) пайдаланады	■ сөйлеу барысында тіл мәдениетінің заңдылықтары сақталмайды ■ тіл тазалығын, әдеби тіл нормаларын өзге тілден енген сөздерді (5-7 сөз) орынсыз пайдаланады ■ ойын жеткізуде көп кідіріс байқалады	■ сөйлеу мәдениетін сақтамайды ■ тіл тазалығын, әдеби тіл нормаларын өзге тілден енген сөздерді орынсыз пайдаланады (8-10 одан да көп сөз)	■ мүлдем жауап бермеді
Сөздің дұрыс айтылуы	■ орфоэпиялық заңдылықты сақтауда (1-2) қателіктер кездеседі	■ орфоэпиялық заңдылықты сақтауда (3-4) қателіктер кездеседі	■ орфоэпиялық заңдылықты сақтамайды, төл дыбыстарды айтуда жиі қателеседі (5-7)	■ төл дыбыстарды айтуда орфоэпиялық заңдылықты мүлдем сақтамайды (8-10 одан да көп сөз)	■ мүлдем жауап бермеді
Грамматикалық сауаттылығы, стилі	■ грамматикалық формаларды, сөздерді орынды қолданады ■ сөйлемдерді дұрыс/сауатты қолдана алады ■ сөйлемдерді дұрыс алады ■ құрылымдарды сауатты пайдалана алады ■ диалект сөздер, стильдік қателер кездеспейді, тіл тазалығы толық сақталған	■ грамматикалық тұлғаларды жалпылама түрде қолданады ■ жай сөйлемдерді құрастыруда қателіктер кездеседі ■ грамматикалық, стильдік қателер (3-4) кездеседі	■ грамматикалық тұлғаларды, сөздерді орынсыз баяу жеткізеді ■ сөйлемдерді дұрыс құрастыра алмайды ■ грамматикалық, стильдік қателер (5-7) кездеседі	■ грамматикалық тұлғаларды, сөзді дұрыс тандау, жеткізу деңгейі төмен ■ сөз дәлдігі, айқындығы сақталмайды ■ грамматикалық сауатты өте төмен ■ стильдік қателер көп	■ мүлдем жауап бермеді

Сәт

Азғыр

Мүлді

2-тапсырма (Берілген тақырып бойынша ойын жеткізу)

2-тапсырма (Берілген тақырып бойынша ойын жеткізу)						
Балл	5	4	3	2	1	0
Ойын жеткізу деңгейі	■ берілген тақырыпты толық ашады ■ тақырыптан ауытқымайды ■ ойын еркін, жүйелі, дәлелді жеткізеді ■ өзіндік көзқарасы айқын ■ ойдың логикалық тізбегін сақтайды	■ берілген тақырыптан ауытқымайды ■ ойын жалпылама жеткізеді ■ өзіндік көзқарасы бар	■ берілген тақырыпқа жалпылама түрде жауап береді ■ сөйлемдері қарапайым ■ ойы шашыраңқы	■ тақырыбы толық ашылмайды ауытқып кетеді ■ ойын жеткізуде қиналады ■ логикалық байланыс жоқ ■ ойын 3-4 жай сөйлеммен ғана жеткізеді	■ ойын мүлдем жеткізе алмайды ■ тақырып ашылмайды ■ ойын 1-2 жай сөйлеммен ғана жеткізеді	■ мүлдем жауап бермеді
Сөздік қорды пайдалануы	■ лексикалық минимумдағы сөздік қорды жоғары деңгейде қолданады ■ ойын жеткізуде мәтелдерді, дәйексөздерді, нақыл сөздер мен фразеологизмдерді орынды қолданады ■ кәсіби сөздер мен термин сөздерді орынды қолданады ■ ой бірізділігін сақтау үшін сөз оралымдарын, қыстырма сөздерді орынды қолданады	■ лексикалық минимумдағы сөздік қорды ортадан жоғары деңгейде қолданады ■ ойын жеткізуде мақал-мәтелдерді, фразеологизмдерді орынды қолданады ■ өзге тілден енген (1-2) сөздерді жиі қайталау	■ лексикалық минимумдағы сөздік қорды орта деңгейде қолданады ■ сөз баламаларын қолданады ■ жай сөйлемдермен ғана шектеледі ■ өзге тілден енген (3-4) сөздерді орынсыз қолдану кездеседі	■ лексикалық минимумдағы сөздік қорды ортадан төмен деңгейде қолданады ■ ойын жеткізуде сөз баламаларын қолданбайды ■ толымсыз жай сөйлемдерді қолданады ■ өзге тілден енген (5-7) сөздерді орынсыз қолдану кездеседі	■ лексикалық минимумдағы сөздік қорды пайдалана алмайды ■ сөз баламалары жоқ, бір сөзді жиі қайталай береді ■ ойын жеткізу кезінде өзге тілден енген сөздерді орынсыз қолданады	■ мүлдем жауап бермеді

Сп

Зураб

Андрей

Сөйлеу мәдениеті <i>ті (тіл тазалығы, әдеби тіл нормаларын толық сақтайды)</i> <i>ы, сөз деңгейге сай сауатты, өзге тілдік бірліктерді қолданбай, таза сөйлейді</i> <i>мәдениеті, сөз анықтығы</i>	■ сөйлеу мәдениетін, тіл тазалығын, әдеби тіл нормаларын өзге тілден енген сөздерді (1-2 сөз) пайдаланады ■ ойын жеткізуде кідіріс байқалады	■ сөйлеу мәдениетін сақтауға тырысады ■ тіл тазалығын, әдеби тіл нормаларын өзге тілден енген сөздерді (3-4 сөз) пайдаланады ■ ойын жеткізуде кідірістер бар	■ сөйлеу барысында тіл мәдениетінің заңдылықтарын сақталмайды ■ тіл тазалығын, әдеби тіл нормаларын өзге тілден енген сөздерді (5-7 сөз) орынсыз пайдаланады ■ ойын жеткізуде көп кідіріс байқалады	■ сөйлеу мәдениетін сақтамайды ■ тіл тазалығын, әдеби тіл нормаларын өзге тілден енген сөздерді орынсыз пайдаланады (8-10 одан да көп сөз) ■ ойын жеткізуде қиналады	■ мүлдем жауап бермеді
Сөздің дұрыс айтылуы	■ орфоэпиялық заңдылықты толық сақтайды	■ орфоэпиялық заңдылықты сақтауда (3-4) қателіктер кездеседі	■ орфоэпиялық заңдылықты сақтамайды, төл дыбыстарды айтуда жиі қателеседі (5-7)	■ төл дыбыстарды айтуда орфоэпиялық заңдылықты мүлдем сақтамайды (8-10 одан да көп сөз)	■ мүлдем жауап бермеді
Грамматикалық сауаттылығы, стилі	■ грамматикалық формаларды, сөздерді орынды қолданады ■ сөйлемдерді дұрыс/сауатты қолдана алады ■ құрылымдарды сауатты пайдалана алады ■ диалект сөздер, стильдік қателер кездеспейді, тіл тазалығы толық сақталған	■ грамматикалық тұлғаларды, сөздерді орынды қолданады ■ жай және құрмалас сөйлемдерді дұрыс құрастыра алады ■ грамматикалық қателер (1-2) кездеседі ■ диалект сөздер, стильдік (1-2) қателер кездеседі	■ грамматикалық тұлғаларды, сөздерді орынсыз баяу жеткізеді ■ сөйлемдерді дұрыс құрастыра алмайды ■ грамматикалық қателер (5-7) кездеседі ■ диалект сөздер, стильдік (5-7) қателер кездеседі	■ грамматикалық тұлғаларды, сөзді дұрыс тандау, жеткізу деңгейі төмен ■ сөз дәлдігі, айқындығы сақталмайды ■ грамматикалық сауатты өте төмен ■ стильдік қателер көп	■ мүлдем жауап бермеді

ҚАЗТЕСТ жүйесін дамыту жөніндегі басқарма басшысының м.а.

Г. Ерсұлтанова

Ерсұлтанова

Алғашқы